

EOAK/1010/2025, Päätös 5.12.2025, Asiakirja- ja tietopyynnön käsittelyaika

KH 12.01.2026 § 9
874/02.02.02/2024

Valmistelija

Hallintojohtaja Tomas Määttä

Eduskunnan oikeusasiamiehelle on tehty kantelu sillä perusteella, että kantelija ei ole saanut vastausta 24.10.2024 tekemäänsä asiakirja- ja tietopyyntöön.

Eduskunnan oikeusasiamies on pyytänyt asiassa Loviisan kaupungilta selvityksen ja kaupunginhallituksen on kokouksessaan 24.3.2025, § 111, antanut asiassa selvityksen, jossa kaupunginhallitus on todennut seuraavaa:

Kaupungin kirjaamoon on 24.10.2024 tullut asiakirja- ja tietopyyntö, joka on toimitettu tiedoksi kirjaamosta kaupunginjohtajalle ja hallintojohtajalle. Kaupunginjohtaja on vastannut tietopyyntöön 20.2.2025. Loviisan kaupungin mukaan asiakirja- ja tietopyyntöön vastaamisen voidaan todeta viivästyneen. Viivästyminen johtuu inhimillisestä erehdyksestä tiedonkulussa viranhaltijoiden välillä, ja tästä tapahtumasta johtuen tietopyyntöön on vastattu vasta edellä mainittuna ajankohtana.

Apulaisoikeusasiamiehen ratkaisu ja asian arviointi

Apulaisoikeusasiamiehen sijainen katsoo, että Loviisan kaupunki on menetellyt asiassa lainvastaisesti kantelijan asiakirjapyyntöänsä käsittelyssä.

Asiakirjapyyntöön vastaamisen viivästyminen

Kantelija on lähettänyt Loviisan kaupungille asiakirja- ja tietopyynnön 24.10.2024. Kantelija on saanut pyyntöönsä vastauksen 20.2.2025 eli noin neljän kuukauden kuluttua pyynnön lähettämisestä. Apulaisoikeusasiamies toteaa päätöksessään, että kantelijan asiakirjapyyntöänsä käsittely on viivästynyt julkisuuslaissa säädetystä määräajasta yli kolme kuukautta. Apulaisoikeusasiamies pitää tätä määräajan ylitystä pitkänä.

Apulaisoikeusasiamies kiinnittää tämän vuoksi Loviisan kaupungin huomiota hallintolaissa säädettyyn velvollisuuteen pyrkiä järjestämään asioiden käsittely viranomaisessa siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomainen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti.

Menettely asiakirjojen antamista koskien

Kantelija on toimittanut kaupungin vastauksen jälkeen eduskunnan oikeusasiamiehelle oman vastineensa, jonka mukaan kaupunginjohtajan hänelle asiassa toimittamassa vastausviestissä 20.2.2025 luvataan lähettää tilinpäätös ja toimintakertomus, mutta kaupunginjohtaja lähetti ainoastaan tilinpäätöksen. Edelleen kantelija on tyytymätön siihen, että kaupunginjohtaja ilmoitti, että kaupungilla ei ole kaikkia kantelijan pyytämiä asiakirjoja ja pyydettyjä tietoja.

Oikeusasiamiehen laillisuusvalvontakäytännössä on edellytetty valituskelpoisen päätöksen antamista myös tietyissä erityistilanteissa. Erään korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun (KHO 22.3.2005/668)

mukaisesti on edellytetty, että valituskelpoinen päätös annetaan pyydettyä myös siinä tilanteessa, että viranomaisella ei ole pyydettyä asiakirjaa. Tällä menettelyllä turvataan se, että kysymys pyydetyn asiakirjan olemassaolosta ei jää pelkästään virkamiehen ilmoituksen varaan.

Apulaisoikeusasiamiehen sijainen kiinnittääkin kaupunginjohtajan huomiota edellä kuvattuun menettelyyn, jonka mukaan viranomaisen tulee noudattaa julkisuuslaissa säädettyä menettelyä myös silloin kun viranomaisella ei ole pyydettyä asiakirjaa. Menettely parantaa asiakkaan oikeusturvaa ja antaa mahdollisuuden saattaa asian viime kädessä tuomioistuimen arvioitavaksi. Lisäksi apulaisoikeusasiamiehen sijainen toteaa kantelijan voivan olla Loviisan kaupunkiin uudelleen yhteydessä sen selvittämiseksi, onko kaupunginjohtajan kantelijalle lähettämästä viestistä mahdollisesti puuttunut jotain vai onko toimintakertomus jo sisältynyt lähetettyyn aineistoon.

Apulaisoikeusasiamiehen sijainen saattaakin päätöksestä ilmi käyvällä tavalla käsityksensä menettelyn lainvastaisuudesta asiakirjapyyntöä käsittelevässä ja oikeasta menettelytavasta kaupunginjohtajan sekä Loviisan kaupungin tietoon.

Liite:

Päätös 5.12.2025 Asiakirja- ja tietopyynnön käsittelyaika, kantelu, EOAK/1010/2025

Esittelijä	Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Meri Lohenoja
Ehdotus	Kaupunginhallitus merkitsee eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen ratkaisun EOAK/1010/2025 tiedoksi.
Käsittely	Kaupunginjohtaja Tomas Björkroth ilmoitti olevansa asiassa esteellinen hallintolain 28.1 § 1-kohdan (asianosainen) perusteella ja poistui asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 20.20–20.23.
Päätös	Päätös ehdotuksen mukainen.